

**ОТВЪД ХАШТАГОВЕТЕ: ОНЛАЙН БОРБАТА ЗА
СПРАВЕДЛИВОСТ В КАМПАНИЯТА #SAVEPIRIN**

ЕМИЛ ЕНЕВ

**BEYOND HASHTAGS: THE ONLINE STRUGGLE FOR
JUSTICE IN THE #SAVEPIRIN CAMPAIGN**

EMIL ENEV

e-mail: emilee@uni-sofia.bg

ORCID: 0009-0002-8369-9509

DOI: <https://doi.org/10.60060/MLg.2025.17.28-42>

Резюме: През последното десетилетие социалните мрежи се утвърдиха като мощен инструмент за социална мобилизация и застъпничество, позволявайки на гражданите да изразяват мнения, да повишават осведомеността по социални, политически и екологични въпроси и да привличат подкрепа. Кампанията #SavePirin е ярък пример за дигитален активизъм в България, който се трансформира в движение за защита на Национален парк „Пирин“ от планове за разширяване на строителството, подкрепяни от правителството. Разгледани са инструментите, които са използвани: хаштаг активизъм, *селебрити* активизъм и организиране на онлайн събития.

Ключови думи: онлайн мобилизация, социални мрежи, екологична отговорност

Abstract: Over the last decade social media has evolved into a powerful tool for social mobilization and advocacy, enabling citizens to voice opinions, gather support, and raise awareness about social, political, and environmental issues. The #SavePirin campaign is a prominent case of digital activism in Bulgaria, which transformed into an grassroots movement to advocate for the preservation of „Pirin“ National Park against government-backed commercial development. This study is about on the tools used by the #SavePirin movement, such as hashtag activism, celebrity activism, and online event organization.

Key words: online mobilization, social media, environmental sustainability

Въведение

В последното десетилетие социалните мрежи се утвърдиха като мощен инструмент за обществена мобилизация и промяна. Те предлагат на хората платформа за изразяване на мнения, мобилизиране на съмишленици и привличане на внимание към важни социални,

политически и екологични каузи. Една от най-мощните екологични кампании в България, която използва социалните мрежи за постигане на реални резултати, е #SavePirin. Кампанията е пример за дигитален активизъм, който прераства в движение извън интернет пространството, способно да повлияе на постигането на „справедливост“ в реалния живот и въздействие върху политиките за защита на околната среда. Изследването цели да осмисли взаимодействието между онлайн ангажираността и резултати от гражданската мобилизация извън интернет пространството, като се фокусира върху следните ключови изследователски въпроси:

- Какви дигитални инструменти и стратегии използва кампанията #SavePirin, за да мобилизира гражданска подкрепа и да предизвика реални промени в екологичните политики?
- Как кампанията #SavePirin успява да привлече международно внимание и подкрепа чрез социалните мрежи. Каква е ролята на Фейсбук в този процес?
- Какви са основните успехи и трудности пред дигиталния активизъм, изразени в примера на кампанията #SavePirin?

Ще започнем с изследване на употребата на Фейсбук в онлайн борбата за справедливост, като разглеждам средствата за дигитален активизъм, използвани от движението #SavePirin: хаштаг активизъм, *селебрити* активизъм и организиране на събития. Изследвани са и трудностите пред дигиталния активизъм, породени от *слактивизма* и дезинформацията. Под „слактивизъм“ се разбират форми на политическо участие, които се извършват предимно онлайн и изискват минимални усилия, като това може, но не задължително, да води до по-съществена гражданска ангажираност (Christensen, 2011).

Този подход позволява цялостен анализ на кампанията, разглеждайки я не само като изолирано събитие, но и като част от кумулативната реакция на множество от социално-икономически, а също така и политически явления и процеси в България през периода

2017-2019 г. Периодът съвпада както с активната фаза на кампанията #SavePirin, така и с утвърждаването на социалните мрежи като основно средство за комуникация и разпространение на послания.

Примери за екологични социални движения в България и началото на кампанията #SavePirin

Преди да разгледам събитията, довели до кампанията #SavePirin, е ще проследим развитието на екологичните социални движения у нас, за да очертаем контекста и динамиките. Екологичните социални движения в България бележат своето начало още в края на 80-те години на XX в. Следват движенията и действията за защита на природните резервати, включително в Пирин (Георгиева, 2017, с.113). Пик на зелените движения, обаче, се наблюдава между 2006 и 2008 г. с появата на няколко значими кампании. През 2006 г. стартира кампанията *„Да спасим Иракли“*, която цели да защити от урбанизация един от последните диви плажове на Българското Черноморие. Група активисти започват правни действия и организират публични прояви като концерти и улично изкуство, за да привлекат общественото внимание към проблема. Успоредно, през 2006 г. възниква и кампанията *„Граждани за Рила“*, която се противопоставя на масовото застрояване и разширяването на ски курорти в защитените територии на Рила. Движението се концентрира върху опазването на природното наследство и уникалните екосистеми на планината, като част от европейската мрежа за защитени зони NATURA 2000. Кампанията *„Граждани за Рила“* включва редица протестни действия, петиции и информационни кампании, насочени към повишаване на обществената осведоменост и оказване на натиск върху институциите за прекратяване на проектите. През 2007 г. следва кампанията *„Да спасим Странджа“*, която се противопоставя на премахването на статута на природен резерват за част от крайбрежните зони на Странджа, което отваря вратата за мащабно строителство в защитените райони. Тази инициатива събира широка обществена

подкрепя чрез протести, включително флашмобове (внезапни събития или представления) и демонстрации, и оказва натиск за запазването на уникалната екосистема в региона. След 2008 г. редица екологични кампании са моделирани по действията на „*Да спасим Иракли*“ и придобиват формата на „спонтанни демонстрации“ (Георгиева, 2018, с. 54), до 2017 г., когато стартира следващата мащабна кампания – #SavePirin. Тя започва в края на годината, когато българското правителство приема планове, позволяващи увеличаване на комерсиалното развитие, включително разширяването на ски курортите в Национален парк „Пирин“. Според плановете, значителна част от територията на парка може да бъде използвана за развитие на инфраструктура, което би довело до унищожаването на вековни гори и застрашени екосистеми. Със своето биоразнообразие и защитени видове, Пирин е символ на природното наследство на България и е част от световното наследство на ЮНЕСКО. Първоначално протестът срещу промените не получава широка обществена подкрепа, но чрез социалните мрежи посланието за опазване на Пирин се разпространява, като хаштагът #SavePirin става водещ елемент на кампанията. От локална кауза, #SavePirin се превръща в национално и международно движение, което привлича хиляди поддръжници и води до значителен натиск върху властите.

Дигиталният активизъм и ролята на социалните мрежи в кампанията #SavePirin

Дигиталният активизъм е форма на социална ангажираност, при която се използват социалните мрежи за организиране, популяризиране и провеждане на кампании с цел социална промяна, като скоростта, мащабът и ниските разходи за интернет комуникацията позволяват безпрецедентен обхват и въздействие на съвременните активистки практики (Жоусе, 2010). Тези практики включват публикуване на съдържание, петиции, създаване на онлайн събития и координиране на

протести. Онлайн активизмът може да бъде ефективен за достигане на широка аудитория и за бързо разпространение на информация, но често се критикува заради липсата на реални действия извън интернет пространството. В този текст разглеждам ролята на Фейсбук в дигиталния активизъм, тъй като през разглеждания период (2017 – 2018 г.) платформата е най-използваната социална мрежа в световен мащаб. С над 2 милиарда активни потребители месечно през този период Фейсбук достига до разнообразни демографски и географски групи, предоставяйки на активистите глобална аудитория за разпространение на информация, мобилизиране на подкрепа и координиране на действия (Kemp, 2017). Функциите на онлайн апликацията *Facebook Groups, Events, Live Streaming* позволяват осъществяването на взаимодействие в реално време, което я прави мощен инструмент за организиране на движения и кампании и една от ключовите платформи в изследванията на дигиталния активизъм. Кампанията #SavePirin, от своя страна, е пример за ефективно използване на социалната мрежа за мобилизиране на общественото мнение, организиране на протести и оказване на натиск върху политиците.

Достъп до широка аудитория – преодоляване на граници

Хората, които не използват традиционни мрежи или не са част от организирани групи за екологична защита, могат лесно да се включат в дискусиата и да подкрепят конкретна кауза чрез Фейсбук. Платформата се използва за разпространение на новини, изображения, видеа и статии, което помага за популяризирането на каузи и кампании. Това е особено важно в контекста на маргинализирани групи или региони, които нямат достъп до традиционните медии или политическа власт. Благодарение на дигиталната платформа, природозащитната кампания преодолява географските и политическите граници, позволявайки на хора от различни части на света да се обединят около обща кауза и постига международна видимост и подкрепа от глобални организации като

Greenpeace и World Wildlife Fund (WWF). Международните организации използват своите платформи за популяризиране на #SavePirin, което увеличава натиска върху българските власти. Кампанията също така привлича вниманието на международни медии, които започват активно да я отразяват. *Вирусността* на съдържанието във Фейсбук спомага на онлайн движенията (не само #SavePirin) да упражняват значителен тласък върху правителства, корпорации и международни организации. Тази форма на натиск може да доведе до законодателни и политически промени, както и промени в корпоративни решения – особено когато онлайн активизмът прераства в масови протести или бойкоти. Как се постига този ефект?

Първият подход в случая на #SavePirin е разпространение на съдържание, включително изображения и видеа на Пирин, които подчертават красотата на парка и рисковете от неговото унищожаване. Визуалният елемент в социалните мрежи е особено важен за кампанията, тъй като чрез снимки и видеоклипове, които показват застрашената природа на планината, активистите успяват да предизвикат емоционална реакция у аудиторията. Тези визуални материали лесно се споделят и разпространяват между потребителите, което увеличава видимостта на каузата.

Освен това мрежата Фейсбук предоставя възможност за платено таргетиране, при което организаторите на кампании насочват своите послания към конкретни демографски групи (например млади хора, природозащитници или жители на определени региони). Това се осъществява чрез рекламните инструменти на платформата, които позволяват селекция по възраст, пол, интереси, местоположение или онлайн поведение. В комбинация с органичното разпространение (чрез харесвания и споделяния), това таргетиране значително разширява обхвата на кампанията и увеличава шансовете ѝ за реално въздействие.

Вторият подход е хаштаг активизмът, който включва използването на думи или фрази, обозначени с хаштагове, за да улеснят

разпространението на конкретна кауза в платформите на социалните мрежи (Dobrin, 2020). Хаштагове във Фейсбук представляват символи за дигитално обединяване около кауза и мобилизиране на подкрепа. Чрез събиране на дискусиите под единен етикет, те улесняват организирането на потребители около обща тема или проблем, като помагат за полесното разпространение на информация. Хаштаговете се превръщат в символи на дигитален активизъм, тъй като улесняват проследимостта и разпространението на конкретни каузи в онлайн среда. В случая със #SavePirin, използването на хаштага позволява на потребители от различни страни и социални слоеве да изразят своята позиция и солидарност с каузата за защита на природата. Макар и не винаги да води до реално взаимодействие между участниците, хаштагът създава видимост за мащаба на подкрепата и функционира като символ на принадлежност към по-широко обществено настроение или ангажираност с темата. Използваните хаштагове: #SavePirin и #SaveBulgaria'sNature подчертават значимостта на запазването на парка и успяват да свържат локалния проблем с глобални екологични движения.

Ролята на обществените личности под формата на *селебрити* активизъм също е ключова в мобилизирането на подкрепа за социални и политически каузи чрез Фейсбук. *Селебрити* културата е сложен процес на комуникация между знаменитостите и техните публики, при който се предоставят образи, често под формата на псевдо интимни отношения, при които на публиката се създава илюзията, че има лични отношения с известната личност (Marshall, 1997). Тази култура се развива предимно от медиите и е дълбоко преплетена с механизмите на рекламата и връзките с обществеността. Подкрепата на знаменитости за дадена инициатива може драстично да увеличи общественото внимание и усили посланието на движението чрез последователите си в социалните мрежи, и чести медийни изяви като изграждат мост между групите за защита и широката общественост. Въпреки това този вид подкрепа повдига

въпроси относно дълбочината на ангажираността на поддръжниците, тъй като може да се насърчи по-повърхностна форма на ангажимент като споделяне на постове или само онлайн харесвания. В кампанията #SavePirin се включват редица популярни личности от България, които се възползват от своето влияние, за да подкрепят каузата за опазване на Национален парк „Пирин“. Сред тях са: Владо Карамазов, Радина Кърджилова, Захари Бахаров, Владимир Ампов-Графа и др.

Освен за разпространение на послания, движението #SavePirin, ефективно използва Фейсбук и за организиране на протести и събития. Процесът, при който интернет и социалните мрежи се използват за координиране на масови действия, които целят постигане на социална, политическа или екологична промяна, се нарича киберпространствена колективна мобилизация (Castells, 2012, р. 257). Такава мобилизация може да включва организиране на протести, писане на петиции или привличане на внимание към несправедливостите чрез създаване на инфографики и видеоклипове. Онлайн активизмът около #SavePirin се трансформира в значими действия в реалния живот, със значителни обществени протести и съдебни битки, които извеждат въпросите за опазването на околната среда на преден план в дневния ред на България.

Между декември 2017 г. и началото на 2018 г. хиляди българи излизат на улиците, за да изразят недоволството си от готвените промени в плана за управление на природен парк Пирин. През Фейсбук се координират събития в различни градове, разпространява се информация за време и място, както и за координацията между участниците. Протестните действия не се ограничават само до България; българската диаспора във Великобритания, Германия и САЩ организират солидарни протести, което допълнително увеличава обхвата на движението. Масовият характер и постоянството на протестите демонстрират широка обществена съпротива срещу измененията и успяват да задържат вниманието към въпроса в

националните медии, което усилва натиска върху правителството да отговори на повдигнатите екологични притеснения.

Предизвикателствата пред Фейсбук активизма

Организаторите на кампанията #SavePirin постигат конкретни резултати, които свидетелстват за ефективността на действията им. Натискът от страна на гражданското общество и международните партньори води до отстъпки от страна на институциите, включително до отмяна на ключови промени, които застрашават защитения статут на парка. Макар да не се достига до цялостна промяна в законодателството, усилията на движението оказват реално въздействие върху политическите решения и рамките на публичния дебат. Тези успехи подчертават потенциала на дигиталния активизъм, но той има и своите ограничения. Една от най-често срещаните трудности е *слактивизмът* – повърхностна форма на активизъм, при която потребителите извършват минимални действия, като харесвания във Фейсбук, споделяния или подписване на онлайн петиции, но не участват активно в реални кампании или протести, или само малка част от онлайн поддръжниците предприемат конкретни действия извън интернет пространството (например участие в протести, лобиране за политически промени, или даряване на средства за каузата) (Morozov, 2009). Терминът „слактивизъм“ (slacktivism) идва от съчетаването на английските думи – „slacker“ (безделник; отпуснат, застоял човек – бълг.) и „activism“ (активност – бълг.) и буквално означава дейност, която използва интернет за подкрепа на политически или социални каузи по начин, който не се нуждае от много усилия. Активностите онлайн, особено тези, свързани със социалните мрежи, често се наричат иронично „слактивизъм“, „кликтивизъм“ или „диванен активизъм“ (Morozov, 2009). Онлайн потребителите могат да изпитат чувство за принос без да напускат зоната си на комфорт, тъй като не се изискват осезаеми усилия или пряко участие в протести извън интернет

пространството. Чрез слактивизма се подхранва само илюзията за въздействие върху света, без да се изисква нищо повече от присъединяването към една група във Фейсбук. Слактивизмът, според Морозов, е формата на активизъм на едно мързеливо поколение (Morozov, 2009). Тя е критикувана за своята неефективност в дългосрочен план, но потенциалът ѝ да повишава осведомеността и да оказва натиск върху институциите не бива да бъде подценяван.

Кампанията #SavePirin е пример за противоречивия ефект на „слактивизма“. От една страна, широкото използване на социалните мрежи води до повишено внимание към екологичните заплахи, пред които е изправен Пирин, преразглеждане и частична отмяна на промените в плана за управление на Национален парк „Пирин“. От друга страна, критиците на кампанията твърдят, че се е опирала предимно на слактивистки тактики.

Друг основен проблем, свързан с интернет активизма, е разпространението на дезинформация. Кампанията #SavePirin е пример за това, като различни аспекти на дезинформация повлияват на общественото мнение, създавайки объркване относно реалната ситуация в Пирин и дългосрочните последици от предлаганите промени. Един от спорните аспекти в обществените дебати около кампанията #SavePirin е свързан с противоречивото представяне на информацията относно строителните планове. От страна на институции и представители на бизнеса се изтъква, че предвидените дейности са ограничени до изграждането на инфраструктура за зимни спортове и че въздействието върху природната среда ще бъде минимално. Това е информация, която целенасочено е представяна по този начин – да се изтъкне само комерсиалната страна на плана за развитие, без да се съобщава за екологични последици. В същото време, природозащитни организации предупреждават за риск от мащабна урбанизация, загуба на горски територии и трайни вреди върху биоразнообразието и водните ресурси. В някои медийни интерпретации протестиращите са представяни като

маргинална група, чиято дейност се поддържа предимно от чуждестранни организации, което допринася за поляризация на общественото мнение и поражда съмнения относно автентичността на гражданския протест.

Обвиненията за политически мотиви зад кампанията #SavePirin също се превръщат в обект на обществено обсъждане и съмнение. Част от нейните критици – включително представители на местната власт и на политически сили, които подкрепят разширяването на ски зоната – твърдят, че протестите не са продиктувани от искрена екологична загриженост, а се използват като средство за натиск върху правителството от определени опозиционни кръгове. Подобни обвинения се появяват в медийните дебати около кампанията, особено през 2017–2018 г., когато протестите съвпадат с по-широк обществен натиск върху управляващите.

Протестите като път към законодателни промени

Масовото онлайн участие в кампанията стимулира множество българи да излязат на улиците в големите градове в страната между декември 2017 г. и началото на 2018 г., като редовните протести са организирани чрез Фейсбук. В отговор на нарастващото обществено напрежение, институциите са принудени да преразгледат спорните промени в плана за управление на Национален парк „Пирин“, като част от тях впоследствие биват отменени поради несъответствие с действащите норми за опазване на околната среда. Това решение е значителна победа за движението #SavePirin, като то не само спира плановете на правителството за мащабно развитие в парка, но принуждава държавата да вземе предвид екологичните перспективи в процеса на приемане на политики.

Въпреки изброените успехи, движението се сблъсква и с някои предизвикателства. Онлайн петициите демонстрират общественото безпокойство, събирайки значителна подкрепа, но се оказват

недостатъчни за директно влияние върху вземащите решения. Освен това движението среща трудности и заради разпространението на дезинформация от противниците на кампанията, което допринася за объркването и подкопаването на доверието в инициативата. (Алексиева, Юмерова, Калоянова, Банова, 2019)

За да се постигне по-задълбочено разбиране за успеха на кампанията #SavePirin, е необходимо да погледнем и политическия контекст на изследвания период (2017–2019 г.). В тази връзка е уместно прилагането на теорията за политическите възможности (Meyer, 2004, p. 126), която предполага, че социалните движения възникват, нарастват и постигат резултати в зависимост от наличието на благоприятни политически условия и отворени възможности за институционална промяна. Както подчертава Мейер, тази теория насочва вниманието към външните фактори, които влияят върху развитието на социалните движения (Meyer, 2004, с. 126). Според него, когато политическата среда предлага отворени институции, политическа подкрепа или когато има напрежение сред управляващите, движенията имат по-голям шанс да мобилизират хора, да поставят ясни искания, да изградят съюзи и да окажат влияние върху политическите решения (Meyer, 2004, с. 126).

На първо място, пикът на зелените протести се случва на фона на участието на страната в редица програми и грантове на ЕС за регионално развитие, подобряване на инфраструктурата и стимулиране на туристическите пазари (Holleran, 2017, с. 706). При изследването на зелените формации в България в този период, Кръстанова очертава две основни направления: партии, създадени предимно с конюнктурна цел и насочени към участие във властта, и такива, които произлизат от граждански инициативи с фокус върху устойчиви социални и политически промени (Кръстанова, 2012, с. 35-36). Политическата партия „Зелените“ активно участва в кампанията #SavePirin. Коалицията „Демократична България“, включваща „Зелените“, също застава зад кампанията, участвайки в демонстрации и

противопоставяйки се на правителствените решения за строителство в парка. Политически активни са и от „*Да, България!*“, които са част от коалицията, която критикува правителствената политика, относно подготвяните промени в плана за управление на природен парк Пирин.

Този контекст на недоверие към институциите, обвинявани в улесняване на проекти в разрез с обществения интерес, позволява на партиите, подкрепящи #SavePirin, да критикуват корупцията и да настояват за по-отговорно управление. Така кампанията се оформя като обединителна платформа за опозиционни партии през 2017-2018 г., които се противопоставят на политиките на управляващото правителство, ръководено от ГЕРБ, и предоставят възможност за мобилизиране на общественото недоволство в цялостни политически протести не само на програмно-идеологическо, но и на организационно и политическо ниво.

Заключение

Люцканова отбелязва, че процесът на формиране на гражданско общество става все по-силно обвързан с интернет, доколкото става въпрос за безпрецедентно бързото разпространяване на информация и намирането на хора със сходни интереси (Люцканова, 2011, с. 90). Макар това наблюдение да е направено в началото на второто десетилетие на XXI век, то остава актуално и днес, като се задълбочава с разширяването на социалните мрежи и новите форми на дигитална мобилизация. Кампанията #SavePirin представлява значим пример за ролята на дигиталния активизъм в съвременните екологични и социални движения като демонстрира както силните страни, така и ограниченията за социална мобилизация на онлайн платформите като Фейсбук. Привлечена е и международна подкрепа. Основни инструменти като визуално съдържание, хаштагове и участието на обществено известни личности допринасят за изграждането на силна публична база за подкрепа. Въпреки това успехът на кампанията подчертава и сериозни

предизвикателства, присъщи на дигиталния активизъм, включително феномените на слактивизма и дезинформацията.

В заключение, кампанията #SavePirin е важен казус, който подчертава необходимостта от стратегическо съчетаване на онлайн активизъм с действия извън интернет за постигането на дългосрочен успех. Докато платформите предоставят ефективни инструменти за разпространение на информация и мобилизация на подкрепа, трайните социални и политически промени изискват последователни и ангажирани усилия на терен. Кампанията #SavePirin не само привлича общественото внимание към екологичните заплахи за Пирин, но и извежда въпроса за опазването на природното наследство на преден план в дневния ред на всички политически партии и в държавната политика. Въпреки предизвикателствата, движението постига успехи в засилването на осведомеността за екологичните проблеми, и демонстрира потенциала на социалните мрежи за обществена промяна, като оставя и ценен урок за нуждата от интегриране на дигитални и традиционни форми на активизъм за реално въздействие върху политическите решения и опазването на околната среда.

Използвана литература:

- Алексиева, Павлета; Юмерова, Айлин; Калоянова, Маргарита; Банова, Радина (2019) *Време за протести: правото на мирни събрания в България*. София: ЕЦНП и БЦНП. Достъпно на https://bcnl.org/uploadfiles/documents/analyses/Monitoring_Right_to_Free_Assembly_BCNL.pdf [Aleksieva, Pavleta; Yumerova, Aylin; Kaloyanova, Margarita; Banova, Radina (2019) *Vreme za protesti: pravoto na mirni sabrania v Bulgaria*. Sofia: ETSNP i BTSNP.]
- Георгиева, Валентина (2017) *Множества на несъгласните*. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“ [Georgieva, Valentina. 2017. *Mnozhestva na nesaglasnite*.]
- Кръстанова, Радосвета (2012) *Зеленото движение и зелените партии в България. Между интеграция в системата и системна промяна*. София: Фондация „Фридрих Еберт“ [Krastanova, Radosveta (2012) *Zelenoto dvizhenie i zelenite partii v Bulgaria. Mezhdur integratsia v sistemata i sistemna promyana*. Sofia: Fondatsia „Fridrih Ebert“]
- Люцаканова, Мила (2011) Нови, млади, „Зелени”: онлайн измерения в развитието на зелената идея. *Нови медии – нови мобилизации*. София: Институт „Отворено общество“, с. 90-100. [Lyutsakanova, Mila (2011) *Novi, mladi, „Zeleni”: onlayn izmerenia v razvitiето na zelenata ideya*. *Novi medii – novi mobilizatsii*. Sofia: Institut „Otvoreno obshtestvo“, s. 90-100.]
- Castells, Manuel (2012) *Networks of outrage and hope: Social movements in the internet age*. Cambridge: Polity.
- Christensen, H. S. (2011). Political activities on the Internet: Slacktivism or political participation by other means?. *First Monday*, 16(2). Достъпно на: <https://doi.org/10.5210/fm.v16i2.3336>
- Dobrin, Diana (2020) The Hashtag in Digital Activism: *A Cultural Revolution*. *Journal of Cultural Analysis and Social Change*, 5(1), 03.

- Holleran, Max (2017) Tourism and Europe's Shifting Periphery: Post-Franco Spain and Post-Socialist Bulgaria. *Contemporary European History*, 26(4), pp. 691-715.
- Joyce, Mary (Ed.) (2010) *Digital Activism Decoded: The New Mechanics of Change*. New York: International Debate Education Association.
- Gueorguieva, Valentina (2018) Of 'Stronger State' and Counter-Democracy. The Street Protests in Bulgaria from 2012 and 2013 in the Accounts of Participants. *Social Movements in the Balkans: Rebellion and Protest from Maribor to Taksim*. London: Routledge, p. 48-65.
- Kemp, Simon (2017) Digital 2017: Global Digital Overview. Достъпно на: <https://datareportal.com/reports/digital-2017-global-digital-overview>
- Marshall, P. David (1997) *Celebrity and power: fame in contemporary culture*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Meyer, David (2004) Protest and Political Opportunities. *Annual Review of Sociology*, Vol. 30, pp. 125-145. Достъпно на: <https://www.jstor.org/stable/29737688>
- Morozov, Evgeny (2009) The brave new world of slacktivism. *Foreignpolicy*. Достъпно на: <https://foreignpolicy.com/2009/05/19/the-brave-new-world-of-slacktivism/>

Емил Енев е докторант по програма „Антропология на медиите“ на Факултет по журналистика и масова комуникация (ФЖМК) към Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Интересува се от изследвания в областта на цифровите медии и платформите на социалните мрежи.

Emil Enev is a PhD student in “Anthropology of Media” academic program at the Faculty of Journalism and Mass Communication (FJMC) at Sofia University “St. Kliment Ohridski”. His research interests are in the domains of digital media and social media platforms.